

SOCIALTJÄNST- OCH ARBETSMARKNADSFÖR- VALTNINGEN

SOCIALTJÄNSTAVDELNINGEN FÖR ÖPPEN VERKSAMHET

TJÄNSTEUTLÅTANDE
DNR 4.0-0881/2009
SID 1 (7)
2009-11-18

Handläggare: Nina Möрман Aldunge
Telefon: 08-508 25 006

Till
Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Rapport från Ungdomsjourens uppsökande arbete sommaren 2009

Förvaltningens förslag till beslut

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden godkänner rapporten.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Rita Kahn
Avdelningschef

Sammanfattning

Ungdomsjouren redovisar kontinuerligt ungdomssituationen i city. Rapporten visar att sommaren 2009 var betydligt lugnare med ett minskat antal ungdomskontakter jämfört med sommaren 2008. Den slutsats som kunde dras var dock att det finns behov av mer operativa insatser och riktat stöd för målgruppen äldre ungdomar och yngre vuxna, som ordinarie socialtjänst inte har kunskap om eller lyckas fånga upp. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har i samband med tertiär-rapport 2 ansökt om projektmedel till två projekt för att utveckla nya metoder i arbetet med unga vuxna 18-25 år. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ska bevilja sökta projektmedel.

Bakgrund

Som ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas uppsökande arbete bedriver nämnden uppsökande verksamhet både riktad mot ungdomar och vuxna. Ungdomsjouren bedriver uppsökande arbete med barn och ungdomar under dagar, kvällar och nätter för att förebygga att barn och ungdomar hamnar i missbruk,

kriminalitet, prostitution eller annat socialt nedbrytande beteende. Uppdraget är att medverka till att barn, ungdomar och deras familjer vid behov får tillgång till relevanta stöd- och behandlingsinsatser. Ungdomsjouren samordnar också stadens uppsökande arbete vid så kallade extra ordinära situationer i Stockholm. I uppdraget "Ny inriktning i arbetet mot hemlöshet" innefattas detta, med fokus på förebyggande arbete och att hitta avvikna ungdomar.

Ungdomsjouren inom Maria Ungdomsenhet bedriver uppsökande arbete alla dagar i veckan.

- Fältförlagt uppsökande arbete under dagar, kvällar och nätter och i city riktat mot ungdomar
- Två socialsekreterare samarbetar med Citypolisens Ungdomsrotel och åklagarmyndighet.
- En socialsekreterare arbetar operativt tillsammans med Ungdomssektionen vid Länskriminalpolisen i Stockholms län inom MUMIN-samarbetet.

Ungdomsjouren redovisar kontinuerligt ungdomssituationen i city för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden. I november 2008 presenterade Ungdomsjouren en rapport från det uppsökande arbetet under sommaren och hösten 2008. Till skillnad mot tidigare år hade ett större antal ungdomar vistats i city och ett 100-tal ungdomar vistades under hösten 2008 fortfarande dagligen på Sergels torg. 2008 avvek således markant från tidigare år genom ett ökat antal ungdomskontakter. Under sommarmånaderna 2007 hade Ungdomsjouren 1 338 kontakter med ungdomar, under 2008 var motsvarande siffra 2 162 och 2009 hade siffran åter sjunkit till 1 127 kontakter. Det innebär att antalet ungdomskontakter nästan har halverats från föregående år. Ungdomsjouren hade identifierat ett antal ungdomsgrupper, som behövde kartläggas ytterligare för att man skulle kunna bedöma ungdomarnas eventuella behov av stöd- och hjälpinsatser från socialtjänsten.

Kort sammanfattning av rapporten

En rapport från det uppsökande arbetet riktat mot ungdomar har utarbetats där situationen under sommaren 2009 redovisas, se bilaga.

En kärna av ungdomar på ca 50 ungdomar vistades under sommaren 2009 frekvent på Sergels torg. Grupper av ungdomar förändras snabbt och personer går in och ut i olika grupperingar. Några försvinner, andra kommer till och några blir kvar under längre perioder. Ungdomarna kom från olika stadsdelar och kommuner och hade lärt känna varandra på Sergels torg. Den gemensamma nämnaren för majoriteten av dessa ungdomar är "utanförskap" i någon form där ungdomen har dålig lokal anknytning. Många av dessa ungdomar är aktuella vid lokal social-

tjänst, men vistas ändå i riskmiljöerna. I dessa ärenden har Ungdomsjouren ett nära samarbete med aktuella stadsdelsförvaltningar och föräldrar. Ungdomsjouren har bedrivit ett aktivt arbete med de ungdomar som inte kunnat identifieras. I samarbete med polis har Ungdomsjouren snabbt kunnat få fram personuppgifter för att kunna göra anmälan till lokal socialtjänst i de ärenden det behövs och också fått kontakt med föräldrar. Ungdomsjouren och polis känner till att det förekommer missbruk av cannabis i gruppen och arbetar aktivt med problemet.

Under våren hade Ungdomsjouren ett utökat samarbete med citystadsdelarnas fältassistenter, Citypolisens Ungdomsrotel och Lugna Gatan. Detta har bidragit till att sektionen fått en bredare bild av ungdomssituationen i Stockholms city. Bland Lugna Gatans medarbetare finns flera med annan etnisk bakgrund. Detta har varit en stor tillgång för Ungdomsjouren under 2009 i kontakten med ungdomar med utomeuropeisk härkomst som vistas på Sergels torg. Detta har underlättat arbetet och ökat insynen i gruppen. Dock kvarstår oron kring flera av pojkarna i åldern 15-19 år. Bland dessa ungdomar förekommer bristande kunskap om rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället samt varierande kunskaper i det svenska språket. Detta medför i vissa fall att det är svårt för gruppen unga vuxna i kontakten med lokal socialtjänst. Polisen har i vissa fall uppmärksammat några av ungdomarna med anledning av kriminalitet och några har även haft kontakt med Ungdomsjourens socialsekreterare vid Citypolisens Ungdomsrotel. Det är fortfarande av största vikt att bedriva ett offensivt uppsökande och förebyggande arbete med dessa ungdomar då de löper risk att ”falla mellan stolarna”. Ungdomsjouren har sett exempel ur denna grupp, främst bland unga pojkar 17-20 år, som brutit kontakten med sina föräldrar eller upplever att de har en komplicerad relation till dem.

Den grupp som Ungdomsjouren har benämnt som s.k. emo-ungdomar (benämns ibland punkare, svartrockare m.m.)¹ finns fortfarande kvar på Sergels torg, men gruppen kan sägas nästan ha halverats sedan föregående år till ca 20 ungdomar. Gruppen tycks också vara uppblandad med andra ungdomar i högre utsträckning än tidigare. Grupperingen av thailändska ungdomar syns inte längre till på Sergels torg och grupper med fotbollssupportrar har minskat kraftigt i antal.

¹ ”Emokulturen kommer från England och är från början kopplad till en viss musikstil, Emotionell Hardcore. Kulturen har också av vissa kännetecknats som en grupp där det är vanligt med självskadebeteenden. Ungdomsjourens uppfattning är att det är en grupp dit flera ungdomar med få eller inga vänner i den egna skolan eller närområdet är välkomna. Den tillåtande attityden gäller dock vanligtvis inte gentemot samhället och myndighetspersoner.” Utdrag från Ungdomsjourens rapport från sommaren och hösten 2008.

Socialsekreterarnas arbetssituation och arbetsmiljö i Stockholms city påverkades även 2009 av att få poliser var på platsen. Det finns ett behov av en permanent polisbemanning på Sergels torg. När polisen inte befinner sig på platsen ökar den kriminella aktiviteten.

Ungdomsjouren observerar sällan ungdomar som dricker alkohol på allmän plats i city. Istället har många ungdomar vistats i Tantolunden på Södermalm, där det förekommit mycket fylleri. Här umgås också ungdomar i ett brett åldersspann med varandra.

Det kommer ständigt nya droger som inte är narkotikaklassade och går att köpa via Internet. Polisen är uppdaterad och håller sig à jour men lagstiftningen ligger ständigt ett steg efter med att narkotikaklassa nya droger. Många nya preparat, både lagliga och olagliga, syns ofta inte på drogtester. Den drog som Utrednings- och behandlingssektionen på Maria Ungdomsenhet ser som vanligast bland ungdomar är alkohol följt av cannabis. Enligt uppgift uppger minst var tredje ungdom att de varit i kontakt med droger som inhandlats via nätet. För tre år sedan lämnade inte några ungdomar uppgifter om sådana droger. Dock ställdes inte frågor om förekomsten till ungdomarna på samma sätt som idag.

Under sommaren 2009 noterades också att antalet transporter halverats i jämförelse med sommaren 2008. Ungdomsjouren genomförde 22 transporter av ungdomar till hemmet, Socialjouren, institutioner och Maria Ungdomsakutmottagning jämfört med 42 transporter under 2008.

Under somrarna 2006 och 2007 var det många barn, företrädesvis romer från olika länder i Europa, som spelade musik och sålde rosor på gatorna i Stockholms city. Ungdomsjouren utarbetade med anledning av detta under våren 2008 en ny strategi i samarbete med polis och socialjour för att bättre fånga upp dessa barn. Under 2008 var det i stort sett inte några barn som tiggde, sålde rosor eller spelade på gatorna i city. Inte heller under sommaren 2009. Ungdomsjourens socialsekreterare vid Citypolisens Ungdomsrotel har inte heller haft några barn och ungdomar där det funnits misstanke om att de begår brott under tvång från vuxna.

Under höstmånaderna har antalet ungdomar fortsatt att vara ganska högt i city, vilket det brukar vara efter sommaren.

Sammanfattningsvis visar rapporten att sommaren 2008 avvek från tidigare mönster under sommarmånaderna och att sommaren 2009 var betydligt lugnare med ett minskat antal ungdomskontakter. Den slutsats som kunde dras var dock att det finns behov av mer operativa insatser och riktat stöd för målgruppen äldre ungdomar.

mar och yngre vuxna, som ordinarie socialtjänst inte har kunskap om eller lyckas fånga upp.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Socialtjänstavdelningen för öppna verksamheter.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Ett framgångsrikt gemensamt arbete med ungdomar, som misstänks för ringa narkotikabrott, pågår mellan Ungdomsjouren, polis och beroendevård inom ramen för MUMIN (Maria Ungdom Motiverande Interventioner). Metoden innebär att ungdomarna i samband med polisingripandet och förhöret motiveras genom motive- rande samtal (MI-metoden) och lotsas till vård och behandling. Syftet med samar- betet är att förbättra de brister i vårdkedjan efter ett polisingripande som polis, socialtjänst och landstinget uppmärksammat när det gäller ungdomar i missbruk eller i riskzon för missbruk. Genom detta samarbete har Ungdomsjouren kommit i kontakt med och identifierat ett stort antal ungdomar som tidigare inte varit kända för socialtjänsten. Under 2008 var en tredjedel av de ungdomar socialsekreteraren fångade upp helt okända inom socialtjänst och beroendevård. MUMIN utsågs av ECPA (European Crime Prevention Award) i augusti 2009 till Sveriges bästa brottsförebyggande arbete.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har gjort en upphandling av trygghetsska- pande tjänster för barn och ungdomar som komplement till övrigt utbud av resurser i staden. Avtal har slutits med KFUM Söder Fryshuset om sådana tjänster genom verksamheten Lugna Gatan. Avtalet gäller 2009-08-03 - 2011-08-02 och kan för- längas med 1+1 år. Ungdomsjouren har i uppdrag att koordinera de trygghetsska- pande tjänsterna, som ska bedrivas i nära samarbete/samverkan med övriga aktörer som arbetar med trygghetsfrågor såsom stadsdelsförvaltningarnas fältassistenter, polisen och frivilligorganisationer. Samarbetet med Lugna Gatan har varit mycket lyckosamt särskilt när det gäller arbetet med ungdomar med utomeuropeisk här- komst som vistas på Sergels torg.

Ungdomsjouren, Socialjouren och Uppsökarenheten för vuxna har i ordinarie arbete och i projektet Unga vuxna på härbärge uppmärksammat att

- det finns behov av att utveckla offensiva metoder för att identifiera och fånga upp yngre personer i riskzonen
- många yngre personer ”faller mellan stolarna” mellan ungdomsgrupper och vuxengrupper på stadsdelsförvaltningarna
- det finns en grupp yngre personer, som har behov av socialtjänstens insatser, ofta på grund av missbruksproblem, men som är dåligt insatta i hur det

svenska hjälpsystemet fungerar, har svaga eller inga nätverk och därför inte kommer i kontakt med rätt hjälpinstans

- många yngre personer är i behov av stöd under längre tid för att de ska hitta rätt i hjälpsystemet och för att de också behöver kontinuerligt stöd för att kunna följa en långsiktig planering.

I ärendet ”Stimulans för Stockholm” föreslog stadsledningskontoret att medel för insatser och åtgärder som utvecklar det förebyggande arbetet mot hemlöshet såväl kvalitativt som kvantitativt skulle avsättas. I samband med tertial 2 2009 ansökte socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden därför om projektmedel till två projekt för att utveckla nya metoder i arbetet med unga vuxna 18-25 år:

1. Utvidgat MUMIN-samarbete för unga vuxna

Projektet innebär en utveckling av erfarenheterna från nuvarande MUMIN-samarbete genom att arbetsmetoden och det utvecklade samarbetet mellan polis, landsting och socialtjänst även ska prövas för målgruppen unga vuxna 18-25 år i syfte att förebygga hemlöshet och allvarligare problem.

Tanken är att genom ett offensivt socialt arbete, enligt den modell som byggts upp inom ramen för MUMIN, förebygga att unga vuxna går vidare till ett liv i hemlöshet och missbruk. Projektet ska pågå under två år för att under denna tid utöka och utveckla det intensifierade arbetet mellan socialtjänst och polis inom ramen för MUMIN och då fokusera på gruppen unga vuxna från 18 år och uppåt. Socialsekreterarna ska arbeta enligt samma manual och metod som görs i den yngre åldersgruppen idag. Metoden kommer dock att behöva anpassas efter den äldre målgruppen.

2. Socialtjänstlots för unga vuxna som befinner sig i hemlöshet

Erfarenheterna från projektet Unga vuxna på härbärge visade att det finns en oförmåga bland unga vuxna som befinner sig i hemlöshet att ta sig fram i hjälpsystemet och många har brist på sociala nätverk eller brist på fungerande sociala nätverk. Det finns också behov av samordning mellan olika myndigheters insatser över tid. Dessa personer är i behov av förstärkt stöd under längre tid för att de ska erhålla lämpliga insatser, vilket ofta inte kan erbjudas av handläggare på stadsdelsförvaltningar. I dagsläget tas ca 50 hemlösa personer/månad i åldern 20-25 år emot på stadens härbärgen/akutboenden. Fler unga personer som är hemlösa eller i riskzonen för att bli hemlösa kommer i kontakt med Ungdomsjouren (under 20 år) alternativt Uppsökarenheten för vuxna (över 20 år) eller Socialjouren/Hemlöshetsjouren.

Förvaltningen välkomnar att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige ska bevilja begärda projektmedel, eftersom effektivare arbetsmetoder och en fördjupad

samverkan mellan Ungdomsjouren, Uppsökarenheten för vuxna, Socialjouren/Hemlöshetsjouren, stadsdelsförvaltningarna och Enheten för hemlösa behövs för att kunna fånga upp unga vuxna i riskzon och samtidigt i ett tidigt skede kunna erbjuda mer långsiktigt stöd för de personer som behöver detta. Förberedelser pågår för att kunna starta dessa projekt under 2010.

Bilaga

Rapporten Sommaren 2009 från Ungdomsjouren